

*jadag ī nēk bavād hān ī veh ped tan ruvān ud xāstag.
ēdōn bavād.*

(1) man vazurgmīhr ī bōxtagān vēnān ped šabestān ī šahr, ōstīgān-husrō darīgbed, ēn āyādgār, ped ayyārīh nirōg ī yazdān ud abārīg harv menōg veh, hamōg ī az framān dād husrō šāhān šāh frahang veh būdan šāyistan ī avēšān kē ped pedīriftārīh ī az abargarān hubrihēnišnīhā ud arzānīgīhā abar brihēnīd ēsted rāy kird ud ped ganz ī šāhagān nihād.

(2) cōn xīr ī gētīg hamāg sazišnīgīh ud višōbišnīgīh ud vardišnīgīh, ōy-iz kē ⁺šāh-nāf ⁺ast u-š jahišn pediš [xārrah] dahed, toxšišn-z ī a-ranzīhā aviš frayāded, stabr xīr handōzed, ud ō mahist kār ud pādixšāyīh rased, abardum ⁺gāh gīred, ud vazurgdum nām xāhed, ud nāmīgīhādum kār ⁺abrōzišn ī mān ud mēhan kuned, u-š drāz zīndagīh, abzāyišn ī frazend ud peyvann, vazurg-umēdīh ⁺nēk-jahišnīh ped kār ud dādestān, ud sūd ī mardōmān, pāyišn ī dām ⁺ud kār [ī] pādixšāyīh ud abārīg-iz hamāg farroxīh andar gētīg ēk ō did gugāh ud ham-dādestān (3) ped ōstīgānīh ī hān ī and tis andar dūr-menīdārdum; ud ka ⁺dagrdum andar dranā ī ē-sad sāl tan ō frazām ud pādixšāyīh ō nēstīh, ud andar dranā ī cahārsad sāl dūdag ō višōbišn <ud> nām ō framōšīh ud un-āyādīh, ud mān ud mēhan ō avīrānīh ud ālūdagīh, ud nāf ud peyvann ō frōttarīh

ud abāsīh, ud toxšišn ō abēbarīh, ud ranz ud bār ō tuhīgīh, ud pādixšāyīh ō āvām xʿadāyān, xīr ō ōy māned kē zamān farroxīh andar hān ē brihēnīd ēsted. ud tis frašegirdīg pettāyed ud nē višōbed, ēvāz ahlāyīh dām fraškirdīg, ud kunišn ī frārōn ped ēc kas appurdan nē tuvān.

(4) nūn man cōn-am kāmag toxšišn ī ped ahlāyīh varzīdan ud pahrēz az vināh kirdan, ēdōn bē hān ī andar jast ēsted az kunišn framāyišn ī āvām xʿadāyān ud *duš-pādixšāyān pediš acārag ham⁺enyā az vināh nigerišnīg ped kām cand-am dānišn pahrixt ēsted. ped astīh ī yazdān ud nēstīh ī dēvān, ud dēn ud ruvān, ud vahišt ud dušox, ud āmār ī saduš, ud ristāxēz ud tan ī pasēn abēgumān ham. u-m ahlāyīh az xārīh ī tan ud gyān [ud] ruvān ud harv nēkīh ī gētīg ud menōg kāmgdar. u-m nām-iz gētīg rāy vāzag ēcand abar ēn āyādgār nibišt kū:

(5) mardōm kadār farroxdar?

(6) hān ī avināhdar.

(7) kē avināhdar?

(8) hān kē ped dād ī yazdān rāsttar ēsted, ud az dād ī dēvān vēš pahrēzed.

(9) kadār dād ī yazdān ud kadār dād ī dēvān?

(10) dād ī yazdān vehīh, ud dād ī dēvān vattarīh.

(11) cē vehīh ud cē vattarīh?

(12) vehīh humat ud hūxt ud huvaršt, ud vattarīh dušmat ud dužūxt ud dužvaršt.

(13) cē humat ud hūxt ud huvaršt, ud cē dušmat ud dužūxt ud dužvaršt?

(14) humat peymān-menišnīh, ud hūxt rādīh, ud huvaršt rāstīh. (15) dušmat freh-būd-menišnīh, ud dužūxt penīh, ud dužvaršt drōzanīh.

(16) cē peymānmenišnīh, cē rādīh, ud cē rāstīh ? cē frehbūdmenišnīh, cē penīh, ud cē drōzanīh ?

(17) peymānmenišnīh ēd kē frasāvandīh ī xīr ī gētīg vēned, kāmag abar hān tis bared kē rāy tan ō puhl ud ruvān ō dušox nē rased. (18) rādīh ēd kē bahr ī tan az tan, bahr ī ruvān az ruvān abāz nē gīred. (19) rāstīh ēd kē ō ruvān ī xēš rāst afrēftārīhā raved. (20) frehbūdmenišnīh ēd kē gētīg ped mehmānīh ud menōg ped mustegar dāred, ud kāmag abar hān tis bared kē frazām višōbišn ī tan ud pādifrāh ī ruvān aziš bed. (21) penīh ēd kē-š bahr ī tan az tan, bahr ī ruvān az ruvān abāz dāred. (22) drōzanīh ēd kē tan ped kāmag, ruvān ped frēb dāred.

(23) ped vehīh kē bavandagdar ?

(24) hān ī dānāgdar.

(25) kē dāngdar ?

(26) hān kē frazām ī tan dāned, hamemāl ī ruvān šnāsed, xēštan az hamemāl ī ruvān pādan ud abēbīm dāštan abērdar dāned.

(27) cē frazām ī tan, kadām hamemāl <ī ruvān> kē dānāgān pediš abērdar tuvān šnāxtan ?

(28) frazām ī tan višōbišn ī kirb, ud hamemāl ī ruvān ēn and druz ī gennāg menōg ped frēftan viyābān kirdan ī mardōmān rāy ped hamēstārīh ī mardōmān frāz dād.

(29) kadār ud cand hān druz ?

(30) āz ud ⁺hēz ud xēšm ud arešk ud nang ud varan
ud kēn ud būšāsp ud druz ī ahlemōgīh ud spazgīh.

(31) az ēn and druz kadām stahmagdar?

(32) āz ahunsanddar acāragdar; (33) hēz
bēšēnīdārdar ud bēšumanddar; (34) ud xēšm
dušpādixšādar; (35) arešk anākkāmagdar ud vad-
umēttar; (36) ud nang kuxšīdārdar; (37) ud varan
x^ʷaddōšagdar ud višuftārdar; (38) ud kēn sahmendar
ud an-abaxšāyišnīgdar; (39) būšāsp ažgahāndar ud
framōšēndar; (40) ud druz ī ahlemōgīh nihuftārdar ud
frēftārdar; (41) ud spazgīh anespāstar.

(42) ēn-z pēdāg kū: gennāg menōg ped dāmān ī
ohrmazd tis-iz ēn grāndar kird ka-š kirbag mizd ud
vināh pādīfrāh ped menišn ī mardōmān ped frazām <†>
kār bē nihuft. (43) dādār ohrmazd ped abāz dāštan ī hān
and druz ayyārīh ī mardōm rāy cand tis ī nigāhdār ī
menōg dād: āsn xrad ud gōšōsrūd xrad ud xēm ud umēd
ud hunsandīh ud dēn ud hampursagīh ī dānāg.

(44) xēškārīh ī ēn ēk ēk menōg cē?

(45) xēškārīh ī āsn xrad tan az bīm ī kunišn ī vināh
nigerišnīg ud ranz ^xabēbar pādan, ud frasāvandīh ī xīr ī
gētīg frazām ī tan ped daxšag dāštan, ud az xīr ī
fraškirdīg ī xēš nē kāstan, ud ped hān vadgarīh ī xēš nē
abzūdan. (46) xēškārīh ī gōšōsrūd xrad pand ud ristag ī
frārōn bē šnāxtan ud pediš ēstādan, tis ī pēš bē videred
bē nigered, ud hān ī pas aziš āgāh būdan, tis ī būdan nē
šāyed nē vurravistan, ud kār ī frazāmēnīdan nē šāyed
andar nē griftan. (47) xēškārīh ī xēm tan az xōg ī vad ud

ārzōg ī varan pādan ud pediš kirdan, xēm ud xōg ī nēk virāstan ud ped daxšag dāštan. (48) xēškārīh ī umēd bahr ī kunišn ō tan peyvastan, tan ō ranz ud kār ī frārōn rāyēnīdan. (49) xēškšarīh ī hunsandīh tan az frehbūd-xā yišnīh pādan, ud ranz az ahunsandīh, ud bīm az frehbūdīh ped daxšag dāštan, ud hān tis kē rāy abdum abestām aviš baved ped tis-iz tis rāy [bē] nē dādan, tis ī uzīd ēsted rāy vahāg <nē burden>. (50) xēškārīh ī dēn tan az vināh puhl ud kirbag mizd āgāhēnīdan, ud pand ud ristag ī yazdān az hān ī dēvān judāg dāštan. (51) xēškārīh ī hampursagīh ī dānāg tan az varan [ud] xād-dōšagīh pādan, ēdōn rāyēnīdan kū ped anāgīh ī šāyed madan kunišn ī xēš āhōg nē baved.

(52) az ēn and menōg ped tan ī mardōmān kē ōzumanddar?

(53) xrad vēnāgdar, ud menišn āyiftagdar, ud uš dāštārdar, (54) ud xēm huškōhdar, ud xōg virāstārdar, (55) ud hunsandīh avistvārdar, (56) ud umēd bārestāndar, ox abēzagdar, ud bōy āgāhdar, ud fravahr ranzvardar.

(57) ped mardōmān hunar ī cē veh?

(58) dānāgīh ud xrad.

(59) ēd kadār veh?

(60) hān kē tan abēbīmīhādar ud avināhdar ud aranzagīhādar dāned rāyēnīdan.

(61) ped mardōmān xrad veh ayāb jahišn?

(62) xrad šnšaxtārīh ī kār, ud jahišn pessennišn ī kār.

(63) gōhr kadār veh?

(64) ērmenišnīh ud carbēvāzīh.

(65) xōg ī cē veh?

(66) vyāxanīh ud āštīh-xā hīh.

(67) dād ī cē veh?

(68) vehīh.

(69) kāmag ī kadār frārōndar?

(70) avināhīh.

(71) kirbag ī kadār veh?

(72) hunsand-xīrīh.

(73) kirdār cē veh?

(74) dēn-ušmārišnīh.

(75) frahang kadār veh?

(76) hān kē āvām pediš rāyēnīdan, ud ruvān pediš

bōxtan abērdar dāned.

(77) āzarm kadār [veh]?

(78) veh-dōstīh ud huškō hīh.

(79) nām cē meh?

(80) xēškārīh.

(81) hamemāl ī kadām stambagdar?

(82) kunišn ī vad.

(83) ped mardōmān frahang veh ayāb gōhr xrad?

(84) abzāyišn ī tan az frahang, ud xēm mehmānīh ped
gōhr xrad; <frahang> vinārišn ī tan, ud xēm pānag ī tan
ud gyān.

(85) xēm ud xōg ud xrad ud abārīg-iz hamāg hunar
andar tan ī mardōmān cōn kam-pedyāragdar ud
abēzyāndar?

(86) xrad ka-š menīdārīh nēst; (87) ud hunar ka-š
tarmenišnīh nēst; (88) vīrumandīh ka-š ahlemōgīh nēst;
(89) vyāxanīh ka-š kēnvarīh nēst; (90) hunsandīh ka-š

xʿardag-nigerišnīh nēst; (91) vehxēmīh ka-š penīh nēst;
(92) nēk-handāzagīh ka-š višuftārīh nēst; (93) rāstīh ka-š
duš-barišnīh nēst; (94) umēd ka-š aʒgahānīh nēst; (95)
rādīh ka-š vinīgarīh nēst; (96) huškōhīh ka-š ahunsandīh
nēst; (97) tan-pānagīh ka-š bēšumandīh nēst; (98)
ērmenišnīh ka-š frēftārīh nēst; (99) tarsāgāhīh ka-š
vistārīh nēst; (100) vehdōstīh ka-š dēsakkārīh nēst; (101)
ēkānagīh ka-š abāzīh nēst; (102) xēškārīh ka-š sustīh
nēst; (103) toxšāgīh ka-š areškenīh nēst; (104) dānāgīh
ka-š ⁺peccībāgīh nēst.

(105) tis ī ō mardōmān rased ped baxt baved ayāb
ped kunišn?

(106) baxt ud kunišn āgenīn ōn humānāg hend cōn
tan ud gyān. (107) cē tan jud az gyān kālbod-ē ast ī agār,
ud gyān jud az tan vād-ē ast ī agriftār; ud ka āgenīn
gumixt ēsted ōzumand ud vazurg sūdumand.

(108) cē baxt ud cē kunišn?

(109) baxt-iz cim ud kunišn vahānag ī tis ī ō
mardōmān rased.

(110) xīr ī gētīg ō cē humānāg?

(111) ō tis ī ped būšāsp vēnend, ka nēk ka-z vad; ud
ka az būšāsp bē bavend tis-iz tis ānōh nēst.

(112) andar gētīg kē burzišnīgdar?

(113) dahyubed ī amāvand ud pērōzgar ī kirbakkām.

(114) ud kē mustumanddar?

(115) škōh ī dušdaft durvand.

(116) kē dušfarroxdar ?

(117) dēnāgāh ī durvand.

(118) kē abēniyāzdar ?

- (119) hān ī hunsanddar.
- (120) kē hunsandxīrdar ?
- (121) hān ī huškōhdar.
- (122) kē huškōhdar ?
- (123) hān kē avvēnišn ī mardōmān vattar sahed kū
niyāzumandīh.
- (124) kē umēdvārdar ?
- (125) toxšāg mard ī jahišnayyār.
- (126) cē toxšāgīh ud cē jahišnayyārīh ?
- (127) toxšāgīh hān kē pēšag ī frārōnīh kuned ud kār-z
ī pāyimār baved avināhīhā ud aranzagīhā pediš toxšed.
- (128) jahišnayyārīh nām ī nēk ud hufrazāmīh ī kār.
- (129) kē pādixšādar ?
- (130) spihr ī gēhān baxtār.
- (131) kē rāsttar ?
- (132) zamān ī brīn.
- (133) kē abddar ?
- (134) hān kē zamān abērdar mad ēsted.
- (135) kē vizīdārdar ?
- (136) dānāg ī vas-uzmāyišn.
- (137) kē pedrāmišndar ?
- (138) hān kē az bīm ud astānag ī grān bōxted.
- (139) kē pessannišnīgdar ?
- (140) hān kē varan azēr ī nang, ud xēšm azēr ī burdīh,
ud arešk azēr⁺ husravīh, ud āz azēr hunsandīh, ud zanišn
azēr dādestān abērdar dāred.
- (141) kē husrōdar ?
- (142) hān kē nēkīh ped mardōmān kirdan ped dāttar
dared.

(143) **kē nāmīgdar ?**

(144) **hān ī ^xšāyendagdar ud abarvēzdar.**

(145) **kē abarvēzdar ?**

(146) **hān kē jahišn ped kār ud dādestān nēktar.**

(147) **kē šnāyēnīdārdar ?**

(148) **frazend ī šāyendag ud nārīg ī šōy-kāmag.**

(149) **kē bārestāndar ?**

(150) **niyāzumand ī acārīg ud anāf kē umēd ī vazurg
rāy toxšed.**

(151) **kē ahunsanddar ?**

(152) **kē nvar ī āzārdag ī tavānīg.**

(153) **kē bēšmadārdar ?**

(154) **šōy sahmgen ī ^xdušbarišn ud frazend ⁺rōzvard.**

(155) **kē sahmendar ?**

(156) **pādixšāy ī nāzūk ī zadār.**

(157) **kē bēšumanddar ?**

(158) **šāyendag ka ō ašāyendagīh rased, ud
pādyāvand ka ō abādyāvandīh rased, umēdvār ka-š ō
anumēdīh rased, ud ^xāddōšag ka ō frazām ī kār mad
ēsted.**

(159) **kē dardumanddar ?**

(160) **tavānīg ī nēst frazend, ud dānāg šāyendag kē
frazend ī ašāyendag rōzvard baved.**

(161) **kē astānagumanddar ?**

(162) **šāyendag ka-š ašāyendag pediš abarvēz, dānāg
ka-š dušāgāh pediš abar-framādār, veh ka-š vad pediš
pādixšāy.**

(163) **kē abuxšāyišnīgdar ?**

(164) **avištāftag ī anumēd ī avināh.**

(165) kē pašimāndar ?

(166) xʿaddōšag ka ō frazām ī kār mad, ruvān-šnās ī durvand, varanīg ī pas-xrad, ud anāf kē anespāsān rāy toxšišn ped sūdumandīh kuned.

(167) kē avvēnišnīgdar ?

(168) hān kē andar ōy kē nekīh aziš vinded anespās baved.

(169) kē dusrōdar ?

(170) hān kē anāgīh ped mardōmān kirdan ped-dāttar dāred.

(171) mardōmān andar gētīg cē abāyišnīgdar sahed ?

(172) ōy kē dā tan drust kāmag-hanzāmīh, ud ka tan vēmār baved drustīh ī tan, ud ka tan anumēdīh baved bōxtagīh ī ruvān.

(173) mardōmān ō cē kāmagdar hend ?

(174) ō kāmag xʿhīh ud abēniyāzīh.

(175) cē kāmag xʿhīh ud cē abēniyāzīh ?

(176) kāmag xʿhīh harv cē ārzōg abar baved ayāftan, ud abēniyāzīh hān ī andar abāyed.

(177) mardōm ō cē tišnagdar hend ?

(178) ōy kē umēd ī nek aviš barend.

(179) mardōmān andar gētīg az cē vēš abāyed handēšīdan ?

(180) az āvām ī vad, ud kunišn ī abārōn, ud dōst ī frēftār, ud pādixšāy ī durvand anāmurzīd.

(181) ped cē vistāxdar abāyed būdan ?

(182) ped āvām ī nek, ud kunišn ī frārōn, ud dōst ī afrēftār ud hamdēn, ud sālār ī abuxšāyišngar ud dādestānīg.

(183) āvām kadār veh ?

(184) hān kē cērīh ud pādixšāyīh ī vattarān kam aviš
mad ēsted.

(185) dēn kadār veh ?

(186) hān kē yazdīh ī yazdān ud dēvīh ī dēvān, kirbag
mizd <ud> vināh puhl aziš pēdāgdar, ud rāh ud ristag ī
frārōndar, kirbag ped-dāttar jast ēsted.

(187) xʷadāy ud sālār kadām veh ?

(188) hān ī mardōm-dōsttar ud āvām vizīttar, u-šān
nēkīh ped mardōmān kirdan ped-dāttar.

(189) dōst kadām veh ?

(190) hān ī mad-frayāttar ud andar škeftīh ayyārdar.

(191) dōst kē vēš ?

(192) ōy ī ērmenišndar ud bārestāndar ud
carbāvāzdar.

(193) dušmen kē vēš ?

(194) abarmenišnān ud abardanān ud xʷardag-
nigerišnān ud društ-āvāzān.

(195) dōst ī fraškirdīg kadār ?

(196) kunišn ī frārōn.

(197) dušmen fraškirdīg kadār ?

(198) kunišn ī vad.

(199) cē hān ī fraškirdīg pettāyed ud nē višōbed ?

(200) hambār ī kibag.

(201) cē nēktar ?

(202) hamīh ī abāg vehān.

(203) cē sūdumanddar ?

(204) nišastan abāg dānāgān.

(205) cē ōstīgāndar ?

- (206) **uzvān ī rāst-gōbišnān.**
- (207) **cē xʾāštar ?**
- (208) **abēbīmih.**
- (209) **cē abēbīm(īhā)dar ?**
- (210) **āvām ī nēk ud xēškārīh.**
- (211) **cē farroxīhādar ?**
- (212) **abēvināhīh ud hufrazāmih.**
- (213) **cē āsānīhādar ?**
- (214) **hunsand-xīrīh.**
- (215) **cē arzumanddar ?**
- (216) **dōšārm abāg dānāgān ud vehān.**
- (217) **cē rōšndar ?**
- (218) **kunišn ī dānāgān.**
- (219) **cē frāxdar ?**
- (220) **dast ī rādān.**
- (221) **cē tangdar ?**
- (222) **dast ī penān.**
- (223) **cē vābarīgāndar ?**
- (224) **ēvēn ī yazdān.**
- (225) **cē cimīgīhādar ?**
- (226) **pādāšn ī kirbakkarān.**
- (227) **cē abēcimīhādar ?**
- (228) **pādāšn ī bazakkarān.**
- (229) **cē peymānīgīhādar ?**
- (230) **kāmag ī hunsandxīrān.**
- (231) **cē hubōydar ?**
- (232) **husravīh.**
- (233) **cē grāmīgdar ?**

**(234) pedīrišn ī az xʰadāyān ud sālārān ud nivāzišn ī
az hamālān ud dō stān.**

*

(235) cē vattar ?

(236) cašm ī āzvarān.

(237) cē abēbardar ?

**(238) dahišn ī ō anespāsān ud peyvannišn ī abāg
vattarān.**

(239) cē tuhīgdar ?

(240) dast ī penān.

(241) cē ranzagīhādar ?

(242) peristišn ī pādixšāyān dušvīr.

(243) cē tēzdar ?

(244) menišn ī varanīgān.

(245) cē duš xʰardar ?

(246) būdan ī abāg vattarān.

(247) cē nāzūktar ?

(248) menišn ī pādixšāyān.

(249) cē bīmgendar ?

(250) āzārišn ī pādixšāyān anāmurzīd.

(251) cē škefttar ?

(252) dānāg ī vadjahišn.

(253) cē abddar ?

(254) dušāgāh ī hujahišn.

(255) cē grāndar ?

(256) menišn ī mihrdruzān.

(257) cē astānagumanddar ?

(258) hamīh abāg vattarān ud dušāgāhān.

... tis ī ped mardō mān frārōn.

(259) cē vattar ?

(260) anāstavānīh ud viyābānmenišnīh.

(261) cē carbdar ?

(262) rādīh ī yazdān.

(263) cē hān ī azabar harv tis ?

(264) vizīr ī yazdān.

* * *

**anōšagruvān bavād vazurgmihr ī bō xtagān ud avēšān
kayān ud yalān ud vīrān kē gyān-abespārīh ī dēn ī
mazdesnān kird hend. gāh ped asar rōšn bavād. ēdōn
bavād. ēdōndar bavād.
frazaft ped drod.**